

उच्चारणस्थानानि - उच्चारण के स्थान

उच्चारण के स्थान	वर्ण
कण्ठ्य Gutturals / Velars	अ क्, ख्, ग्, घ्, ङ्, ह और विसर्ग
तालव्य Palatals	इ, च्, छ्, ज्, झ्, ञ्, य्, श्
मूर्धन्य Linguals / Cerebrals	ऋ ट्, ठ्, ड्, ढ्, ण् र्, ष्
दन्त्य Dentals	सुमान.त्रिवेदी2471@gmail.com लृ त्, थ्, द्, ध्, न् ल्, स्
ओष्ठ्य Labials	उ प्, फ्, ब्, भ्, म् उपध्मानीय
कण्ठ-तालव्य Gutturo-Palatals	ए, ऐ
कण्ठ-ओष्ठ्य Gutturo-Labials	ओ, औ
दन्त-ओष्ठ्य Dento-Labial	व्
जिह्वामूल Jihvāmūla	जिह्वामूलीय

Masculine - देव

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
देवः	देवौ	देवाः	Nominative प्रथमा
देवम्	देवौ	देवान्	Accusative द्वितीया
देवेन	देवाभ्याम्	देवैः	Instrumental तृतीया
देवाय	देवाभ्याम्	देवेभ्यः	Dative चतुर्थी
देवात्	देवाभ्याम्	देवेभ्यः	Ablative पञ्चमी
देवस्य	देवयोः	देवानाम्	Genitive षष्ठी
देवे	देवयोः	देवेषु	Locative सप्तमी
हे देव	हे देवौ	हे देवाः	Vocative संबोधन

Masculine - देव

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
देवः A God	देवौ Two Gods	देवाः Many Gods	Nominative प्रथमा
देवम् To a God	देवौ To two Gods	देवान् To many Gods	Accusative द्वितीया
देवेन By / With a God	देवाभ्याम् By / With two Gods	देवैः By / With many Gods	Instrumental तृतीया
देवाय For a God	देवाभ्याम् For two Gods	देवेभ्यः For many Gods	Dative चतुर्थी

Masculine - देव

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
देवात् From a God	देवाभ्याम् From two Gods	देवेभ्यः From many Gods	Ablative पञ्चमी
देवस्य Of a God	देवयोः Of two Gods	देवानाम् Of many Gods	Genitive षष्ठी
देवे In / On a God	देवयोः In / On two Gods	देवेषु In / On many Gods	Locative सप्तमी
हे देव O God!	हे देवौ O two Gods!	हे देवाः O many Gods!	Vocative संबोधन

Neuter - वन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
वनम्	वने	वनानि	Nominative प्रथमा
वनम्	वने	वनानि	Accusative द्वितीया
वनेन	वनाभ्याम्	वनैः	Instrumental तृतीया
वनाय	वनाभ्याम्	वनेभ्यः	Dative चतुर्थी
वनात्	वनाभ्याम्	वनेभ्यः	Ablative पञ्चमी
वनस्य	वनयोः	वनानाम्	Genitive षष्ठी
वने	वनयोः	वनेषु	Locative सप्तमी
हे वन	हे वने	हे वनानि	Vocative संबोधन

Feminine - माला

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
माला	माले	मालाः	Nominative प्रथमा
मालाम्	माले	मालाः	Accusative द्वितीया
मालया	मालाभ्याम्	मालाभिः	Instrumental तृतीया
मालायै	मालाभ्याम्	मालाभ्यः	Dative चतुर्थी
मालायाः	मालाभ्याम्	मालाभ्यः	Ablative पञ्चमी
मालायाः	मालयोः	मालानाम्	Genitive षष्ठी
मालायाम्	मालयोः	मालासु	Locative सप्तमी
हे माले	हे माले	हे मालाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
गजाननः	गजाननौ	गजाननाः	Nominative प्रथमा
गजाननम्	गजाननौ	गजाननान्	Accusative द्वितीया
गजाननेन	गजाननाभ्याम्	गजाननैः	Instrumental तृतीया
गजाननाय	गजाननाभ्याम्	गजाननेभ्यः	Dative चतुर्थी
गजाननात्	गजाननाभ्याम्	गजाननेभ्यः	Ablative पञ्चमी
गजाननस्य	गजाननयोः	गजाननानाम्	Genitive षष्ठी
गजानने	गजाननयोः	गजाननेषु	Locative सप्तमी
हे गजानन	हे गजाननौ	हे गजाननाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
अध्यापकः	अध्यापकौ	अध्यापकाः	Nominative प्रथमा
अध्यापकम्	अध्यापकौ	अध्यापकान्	Accusative द्वितीया
अध्यापकेन	अध्यापकाभ्याम्	अध्यापकैः	Instrumental तृतीया
अध्यापकाय	अध्यापकाभ्याम्	अध्यापकेभ्यः	Dative चतुर्थी
अध्यापकात्	अध्यापकाभ्याम्	अध्यापकेभ्यः	Ablative पञ्चमी
अध्यापकस्य	अध्यापकयोः	अध्यापकानाम्	Genitive षष्ठी
अध्यापके	अध्यापकयोः	अध्यापकेषु	Locative सप्तमी
हे अध्यापक	हे अध्यापकौ	हे अध्यापकाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
गायकः	गायकौ	गायकाः	Nominative प्रथमा
गायकम्	गायकौ	गायकान्	Accusative द्वितीया
गायकेन	गायकाभ्याम्	गायकैः	Instrumental तृतीया
गायकाय	गायकाभ्याम्	गायकेभ्यः	Dative चतुर्थी
गायकात्	गायकाभ्याम्	गायकेभ्यः	Ablative पञ्चमी
गायकस्य	गायकयोः	गायकानाम्	Genitive षष्ठी
गायके	गायकयोः	गायकेषु	Locative सप्तमी
हे गायक	हे गायकौ	हे गायकाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
लता	लते	लताः	Nominative प्रथमा
लताम्	लते	लताः	Accusative द्वितीया
लतया	लताभ्याम्	लताभिः	Instrumental तृतीया
लतायै	लताभ्याम्	लताभ्यः	Dative चतुर्थी
लतायाः	लताभ्याम्	लताभ्यः	Ablative पञ्चमी
लतायाः	लतयोः	लतानाम्	Genitive षष्ठी
लतायाम्	लतयोः	लतासु	Locative सप्तमी
हे लते	हे लते	हे लताः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
लेखिका	लेखिके	लेखिकाः	Nominative प्रथमा
लेखिकाम्	लेखिके	लेखिकाः	Accusative द्वितीया
लेखिकया	लेखिकाभ्याम्	लेखिकाभिः	Instrumental तृतीया
लेखिकायै	लेखिकाभ्याम्	लेखिकाभ्यः	Dative चतुर्थी
लेखिकायाः	लेखिकाभ्याम्	लेखिकाभ्यः	Ablative पञ्चमी
लेखिकायाः	लेखिकयोः	लेखिकानाम्	Genitive षष्ठी
लेखिकायाम्	लेखिकयोः	लेखिकासु	Locative सप्तमी
हे लेखिके	हे लेखिके	हे लेखिकाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
गायिका	गायिके	गायिकाः	Nominative प्रथमा
गायिकाम्	गायिके	गायिकाः	Accusative द्वितीया
गायिकया	गायिकाभ्याम्	गायिकाभिः	Instrumental तृतीया
गायिकायै	गायिकाभ्याम्	गायिकाभ्यः	Dative चतुर्थी
गायिकायाः	गायिकाभ्याम्	गायिकाभ्यः	Ablative पञ्चमी
गायिकायाः	गायिकयोः	गायिकानाम्	Genitive षष्ठी
गायिकयाम्	गायिकयोः	गायिकासु	Locative सप्तमी
हे गायिके	हे गायिके	हे गायिकाः	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
कमलम्	कमले	कमलानि	Nominative प्रथमा
कमलम्	कमले	कमलानि	Accusative द्वितीया
कमलेन	कमलाभ्याम्	कमलैः	Instrumental तृतीया
कमलाय	कमलाभ्याम्	कमलेभ्यः	Dative चतुर्थी
कमलात्	कमलाभ्याम्	कमलेभ्यः	Ablative पञ्चमी
कमलस्य	कमलयोः	कमलानाम्	Genitive षष्ठी
कमले	कमलयोः	कमलेषु	Locative सप्तमी
हे कमल	हे कमले	हे कमलानि	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
उपवनम्	उपवने	उपवनानि	Nominative प्रथमा
उपवनम्	उपवने	उपवनानि	Accusative द्वितीया
उपवनेन	उपवनाभ्याम्	उपवनैः	Instrumental तृतीया
उपवनाय	उपवनाभ्याम्	उपवनेभ्यः	Dative चतुर्थी
उपवनात्	उपवनाभ्याम्	उपवनेभ्यः	Ablative पञ्चमी
उपवनस्य	उपवनयोः	उपवनानाम्	Genitive षष्ठी
उपवने	उपवनयोः	उपवनेषु	Locative सप्तमी
हे उपवन	हे उपवने	हे उपवनानि	Vocative संबोधन

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
कुसुमम्	कुसुमे	कुसुमानि	Nominative प्रथमा
कुसुमम्	कुसुमे	कुसुमानि	Accusative द्वितीया
कुसुमेन	कुसुमाभ्याम्	कुसुमैः	Instrumental तृतीया
कुसुमाय	कुसुमाभ्याम्	कुसुमेभ्यः	Dative चतुर्थी
कुसुमात्	कुसुमाभ्याम्	कुसुमेभ्यः	Ablative पञ्चमी
कुसुमस्य	कुसुमयोः	कुसुमानाम्	Genitive षष्ठी
कुसुमे	कुसुमयोः	कुसुमेषु	Locative सप्तमी
हे कुसुम	हे कुसुमे	हे कुसुमानि	Vocative संबोधन

कवि – इकारान्त पुलिङ्गी

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
कविः	कवी	कवयः	Nominative प्रथमा
कविम्	कवी	कवीन्	Accusative द्वितीया
कविना	कविभ्याम्	कविभिः	Instrumental तृतीया
कवये	कविभ्याम्	कविभ्यः	Dative चतुर्थी
कवेः	कविभ्याम्	कविभ्यः	Ablative पञ्चमी
कवेः	कव्योः	कवीनाम्	Genitive षष्ठी
कवौ	कव्योः	कविषु	Locative सप्तमी
हे कवे	हे कवी	हे कवयः	Vocative संबोधन

मति – इकारान्त स्त्रीलिङ्गी

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
मतिः	मती	मतयः	Nominative प्रथमा
मतिम्	मती	मतीः	Accusative द्वितीया
मत्या	मतिभ्याम्	मतिभिः	Instrumental तृतीया
मत्यै, मतये	मतिभ्याम्	मतिभ्यः	Dative चतुर्थी
मत्याः, मतेः	मतिभ्याम्	मतिभ्यः	Ablative पञ्चमी
मत्याः, मतेः	मत्योः	मतीनाम्	Genitive षष्ठी
मत्याम्, मतौ	मत्योः	मतिषु	Locative सप्तमी
हे मते	हे मती	हे मतयः	Vocative संबोधन

वारि – इकारान्त नपुंसकलिङ्गी

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
वारि	वारिणी	वारीणि	Nominative प्रथमा
वारि	वारिणी	वारीणि	Accusative द्वितीया
वारिणा	वारिभ्याम्	वारिभिः	Instrumental तृतीया
वारिणे	वारिभ्याम्	वारिभ्यः	Dative चतुर्थी
वारिणः	वारिभ्याम्	वारिभ्यः	Ablative पञ्चमी
वारिणः	वारिणोः	वारीणाम्	Genitive षष्ठी
वारिणि	वारिणोः	वारिषु	Locative सप्तमी
हे वारे, हे वारि	हे वारिणी	हे वारीणि	Vocative संबोधन

नदी – ईकारान्त स्त्रीलिङ्गी

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
नदी	नद्यौ	नद्यः	Nominative प्रथमा
नदीम्	नद्यौ	नदीः	Accusative द्वितीया
नद्या	नदीभ्याम्	नदीभिः	Instrumental तृतीया
नद्यै, नदये	नदीभ्याम्	नदीभ्यः	Dative चतुर्थी
नद्याः	नदीभ्याम्	नदीभ्यः	Ablative पञ्चमी
नद्याः	नद्योः	नदीनाम्	Genitive षष्ठी
नद्याम्	नद्योः	नदीषु	Locative सप्तमी
हे नदि	हे नद्यौ	हे नद्यः	Vocative संबोधन

विशेषण	प्रथमा	द्वितीया	तृतीया	चतुर्थी	पञ्चमी	षष्ठी	सप्तमी	
एक (पुं.)	एकः	एकम्	एकेन	एकस्मै	एकस्मात्	एकस्य	एकस्मिन्	नित्य एकवचनी
एक (स्त्री.)	एका	एकाम्	एकया	एकस्यै	एकस्याः	एकस्याः	एकस्याम्	नित्य एकवचनी
एक (नपुं)	एकम्	एकम्	एकेन	एकस्मै	एकस्मात्	एकस्य	एकस्मिन्	नित्य एकवचनी
द्वि (पुं)	द्वौ	द्वौ	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वयोः	द्वयोः	नित्य द्विवचनी
द्वि (स्त्री.)	द्वे	द्वे	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वयोः	द्वयोः	नित्य द्विवचनी
द्वि (नपुं)	द्वे	द्वे	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वाभ्याम्	द्वयोः	द्वयोः	नित्य द्विवचनी

विशेषण	प्रथमा	द्वितीया	तृतीया	चतुर्थी	पञ्चमी	षष्ठी	सप्तमी	
त्रि (पुं.)	त्रयः	त्रीन्	त्रिभिः	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः	त्रयाणाम्	त्रिषु	नित्य बहुवचनी
त्रि (स्त्री.)	तिस्रः	तिस्रः	तिसृभिः	तिसृभ्यः	तिसृभ्यः	तिसृणाम्	तिसृषु	नित्य बहुवचनी
त्रि (नपुं)	त्रीणि	त्रीणि	त्रिभिः	त्रिभ्यः	त्रिभ्यः	त्रयाणाम्	त्रिषु	नित्य बहुवचनी
चतुर् (पुं)	चत्वारः	चतुरः	चतुर्भिः	चतुर्भ्यः	चतुर्भ्यः	चतुर्णाम्	चतुर्षु	नित्य बहुवचनी
चतुर् (स्त्री.)	चतस्रः	चतस्रः	चतसृभिः	चतसृभ्यः	चतसृभ्यः	चतसृणाम्	चतसृषु	नित्य बहुवचनी
चतुर् (नपुं)	चत्वारि	चत्वारि	चतुर्भिः	चतुर्भ्यः	चतुर्भ्यः	चतुर्णाम्	चतुर्षु	नित्य बहुवचनी

संख्यावाचक विशेषण – पञ्चन् - नवदशन्

पञ्चन्

षष्

सप्तन्

अष्टन्

नवन्

दशन्

एकादशन्

द्वादशन्

त्रयोदशन्

चतुर्दशन्

पञ्चदशन्

षोडशन्

सप्तदशन्

अष्टादशन्

नवदशन्

पञ्च	षट्	सप्त	अष्ट	नव	दश	एकादश	द्वादश	विभक्ति
पञ्च	षट्	सप्त	अष्ट -अष्टौ	नव	दश	एकादश	द्वादश	प्रथमा
पञ्च	षट्	सप्त	अष्ट -अष्टौ	नव	दश	एकादश	द्वादश	द्वितीया
पञ्चभिः	षड्भिः	सप्तभिः	अष्टभिः - अष्टाभिः	नवभिः	दशभिः	एकादशभिः	द्वादशभिः	तृतीया
पञ्चभ्यः	षड्भ्यः	सप्तभ्यः	अष्टभ्यः - अष्टाभ्यः	नवभ्यः	दशभ्यः	एकादशभ्यः	द्वादशभ्यः	चतुर्थी
पञ्चभ्यः	षड्भ्यः	सप्तभ्यः	अष्टभ्यः - अष्टाभ्यः	नवभ्यः	दशभ्यः	एकादशभ्यः	द्वादशभ्यः	पञ्चमी
पञ्चानाम्	षण्णाम्	सप्तानाम्	अष्टानाम्	नवानाम्	दशानाम्	एकादशानाम्	द्वादशानाम्	षष्ठी
पञ्चसु	षट्सु	सप्तसु	अष्टसु - अष्टासु	नवसु	दशसु	एकादशसु	द्वादशसु	सप्तमी

त्रयोदश	चतुर्दश	पञ्चदश	षोडश	सप्तदश	अष्टादश	नवदश	विभक्ति
त्रयोदश	चतुर्दश	पञ्चदश	षोडश	सप्तदश	अष्टादश	नवदश	प्रथमा
त्रयोदश	चतुर्दश	पञ्चदश	षोडश	सप्तदश	अष्टादश	नवदश	द्वितीया
त्रयोदशभिः	चतुर्दशभिः	पञ्चदशभिः	षोडशभिः	सप्तदशभिः	अष्टादशभिः	नवदशभिः	तृतीया
त्रयोदशभ्यः	चतुर्दशभ्यः	पञ्चदशभ्यः	षोडशभ्यः	सप्तदशभ्यः	अष्टादशभ्यः	नवदशभ्यः	चतुर्थी
त्रयोदशभ्यः	चतुर्दशभ्यः	पञ्चदशभ्यः	षोडशभ्यः	सप्तदशभ्यः	अष्टादशभ्यः	नवदशभ्यः	पञ्चमी
त्रयोदशानाम्	चतुर्दशानाम्	पञ्चदशानाम्	षोडशानाम्	सप्तदशानाम्	अष्टादशानाम्	नवदशानाम्	षष्ठी
त्रयोदशसु	चतुर्दशसु	पञ्चदशसु	षोडशसु	सप्तदशसु	अष्टादशसु	नवदशसु	सप्तमी

क्रमवाचक विशेषण –

संख्या	पुँल्लिंग	स्त्रीलिंग	नपुंसकलिंग
१	प्रथमः	प्रथमा	प्रथमम्
२	द्वितीयः	द्वितीया	द्वितीयम्
३	तृतीयः	तृतीया	तृतीयम्
४	चतुर्थः	चतुर्थी	चतुर्थम्
५	पञ्चमः	पञ्चमी	पञ्चमम्
६	षष्ठः	षष्ठी	षष्ठम्
७	सप्तमः	सप्तमी	सप्तमम्

क्रमवाचक विशेषण –

संख्या	पुँल्लिंग	स्त्रीलिंग	नपुंसकलिंग
८	अष्टमः	अष्टमी	अष्टमम्
९	नवमः	नवमी	नवमम्
१०	दशमः	दशमी	दशमम्
११	एकादशः	एकादशी	एकादशम्
१२	द्वादशः	द्वादशी	द्वादशम्
१३	त्रयोदशः	त्रयोदशी	त्रयोदशम्
१४	चतुर्दशः	चतुर्दशी	चतुर्दशम्

क्रमवाचक विशेषण –

संख्या	पुंल्लिंग	स्त्रीलिंग	नपुंसकलिंग
१५	पञ्चदशः	पञ्चदशी	पञ्चदशम्
१६	षोडशः	षोडशी	षोडशम्
१७	सप्तदशः	सप्तदशी	सप्तदशम्
१८	अष्टादशः	अष्टादशी	अष्टादशम्
१९	नवदशः	नवदशी	नवदशम्

भानु – उकारान्त पुलिङ्गी (साधु, विष्णु)

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
भानुः	भानू	भानवः	Nominative प्रथमा
भानुम्	भानू	भानून्	Accusative द्वितीया
भानुना	भानुभ्याम्	भानुभिः	Instrumental तृतीया
भानवे	भानुभ्याम्	भानुभ्यः	Dative चतुर्थी
भानोः	भानुभ्याम्	भानुभ्यः	Ablative पञ्चमी
भानोः	भान्वोः	भानूनाम्	Genitive षष्ठी
भानौ	भान्वोः	भानुषु	Locative सप्तमी
हे भानो	हे भानू	हे भानवः	Vocative संबोधन

धेनु – उकारान्त स्त्रीलिङ्गी (तनु, रज्जु)

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
धेनुः	धेनू	धेनवः	Nominative प्रथमा
धेनुम्	धेनू	धेनूः	Accusative द्वितीया
धेन्वा	धेनुभ्याम्	धेनुभिः	Instrumental तृतीया
धेन्वै, धेनवे	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	Dative चतुर्थी
धेन्वाः, धेनोः	धेनुभ्याम्	धेनुभ्यः	Ablative पञ्चमी
धेन्वाः, धेनोः	धेन्वोः	धेनूनाम्	Genitive षष्ठी
धेन्वाम्, धेनौ	धेन्वोः	धेनुषु	Locative सप्तमी
हे धेनो	हे धेनू	हे धेनवः	Vocative संबोधन

मधु – उकारान्त नपुंसकलिङ्गी (अम्बु, दारु)

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
मधु	मधुनी	मधूनि	Nominative प्रथमा
मधु	मधुनी	मधूनि	Accusative द्वितीया
मधुना	मधुभ्याम्	मधुभिः	Instrumental तृतीया
मधुने	मधुभ्याम्	मधुभ्यः	Dative चतुर्थी
मधुनः	मधुभ्याम्	मधुभ्यः	Ablative पञ्चमी
मधुनः	मधुनोः	मधूनाम्	Genitive षष्ठी
मधुनि	मधुनोः	मधुषु	Locative सप्तमी
हे मधो, हे मधु	हे मधुनी	हे मधूनि	Vocative संबोधन

वधू – ऊकारान्त स्त्रीलिङ्गी (चम्, चञ्च्)

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
वधूः	वध्वौ	वध्वः	Nominative प्रथमा
वधूम्	वध्वौ	वधूः	Accusative द्वितीया
वध्वा	वधूभ्याम्	वधूभिः	Instrumental तृतीया
वध्वै	वधूभ्याम्	वधूभ्यः	Dative चतुर्थी
वध्वाः	वधूभ्याम्	वधूभ्यः	Ablative पञ्चमी
वध्वाः	वध्वोः	वधूनाम्	Genitive षष्ठी
वध्वाम्	वध्वोः	वधूषु	Locative सप्तमी
हे वधु	हे वध्वौ	हे वध्वः	Vocative संबोधन

अस्मद् - प्रथमपुरुषी सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
अहम्	आवाम्	वयम्	Nominative प्रथमा
माम् - मा	आवाम् - नौ	अस्मान् - नः	Accusative द्वितीया
मया	आवाभ्याम्	अस्माभिः	Instrumental तृतीया
मह्यम् - मे	आवाभ्याम् - नौ	अस्मभ्यम् - नः	Dative चतुर्थी
मत्	आवाभ्याम्	अस्मत्	Ablative पञ्चमी
मम - मे	आवयोः - नौ	अस्माकम् - नः	Genitive षष्ठी
मयि	आवयोः	अस्मासु	Locative सप्तमी

युष्मद् - द्वितीयपुरुषी सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
त्वम्	युवाम्	यूयम्	Nominative प्रथमा
त्वाम् – त्वा	युवाम् – वाम्	युष्मान् – वः	Accusative द्वितीया
त्वया	युवाभ्याम्	युष्माभिः	Instrumental तृतीया
तुभ्यम् – ते	युवाभ्याम् – वाम्	युष्मभ्यम् – वः	Dative चतुर्थी
त्वत्	युवाभ्याम्	युष्मत्	Ablative पञ्चमी
तव – ते	युवयोः - वाम्	युष्माकम् – वः	Genitive षष्ठी
त्वयि	युवयोः	युष्मासु	Locative सप्तमी

तद् – पुँल्लिङ्गी - तृतीयपुरुषी सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
सः	तौ	ते	Nominative प्रथमा
तम्	तौ	तान्	Accusative द्वितीया
तेन	ताभ्याम्	तैः	Instrumental तृतीया
तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः	Dative चतुर्थी
तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः	Ablative पञ्चमी
तस्य	तयोः	तेषाम्	Genitive षष्ठी
तस्मिन्	तयोः	तेषु	Locative सप्तमी

तद् – स्त्रीलिङ्गी - तृतीयपुरुषी सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
सा	ते	ताः	Nominative प्रथमा
ताम्	ते	ताः	Accusative द्वितीया
तया	ताभ्याम्	ताभिः	Instrumental तृतीया
तस्यै	ताभ्याम्	ताभ्यः	Dative चतुर्थी
तस्याः	ताभ्याम्	ताभ्यः	Ablative पञ्चमी
तस्याः	तयोः	तासाम्	Genitive षष्ठी
तस्याम्	तयोः	तासु	Locative सप्तमी

तद् – नपुंसकलिङ्गी - तृतीयपुरुषी सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
तत्	ते	तानि	Nominative प्रथमा
तत्	ते	तानि	Accusative द्वितीया
तेन	ताभ्याम्	तैः	Instrumental तृतीया
तस्मै	ताभ्याम्	तेभ्यः	Dative चतुर्थी
तस्मात्	ताभ्याम्	तेभ्यः	Ablative पञ्चमी
तस्य	तयोः	तेषाम्	Genitive षष्ठी
तस्मिन्	तयोः	तेषु	Locative सप्तमी

एतद् – पुँल्लिंगी – दर्शक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
एषः	एतौ	एते	Nominative प्रथमा
एतम् - एनम्	एतौ - एनौ	एतान् - एनान्	Accusative द्वितीया
एतेन	एताभ्याम्	एतैः	Instrumental तृतीया
एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः	Dative चतुर्थी
एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः	Ablative पञ्चमी
एतस्य	एतयोः - एनयोः	एतेषाम्	Genitive षष्ठी
एतस्मिन्	एतयोः - एनयोः	एतेषु	Locative सप्तमी

एतद् – स्त्रीलिङ्गी - दर्शक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
एषा	एते	एताः	Nominative प्रथमा
एताम् - एनाम्	एते - एने	एताः - एनाः	Accusative द्वितीया
एतया	एताभ्याम्	एताभिः	Instrumental तृतीया
एतस्यै	एताभ्याम्	एताभ्यः	Dative चतुर्थी
एतस्याः	एताभ्याम्	एताभ्यः	Ablative पञ्चमी
एतस्याः	एतयोः - एनयोः	एतासाम्	Genitive षष्ठी
एतस्याम्	एतयोः - एनयोः	एतासु	Locative सप्तमी

एतद् – नपुंसकलिङ्गी - दर्शक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
एतत् - एतद्	एते	एतानि	Nominative प्रथमा
एतत् – एतद् एनत् – एनद्	एते - एने	एतानि - एनानि	Accusative द्वितीया
एतेन	एताभ्याम्	एतैः	Instrumental तृतीया
एतस्मै	एताभ्याम्	एतेभ्यः	Dative चतुर्थी
एतस्मात्	एताभ्याम्	एतेभ्यः	Ablative पञ्चमी
एतस्य	एतयोः - एनयोः	एतेषाम्	Genitive षष्ठी
एतस्मिन्	एतयोः - एनयोः	एतेषु	Locative सप्तमी

किम् – पुँल्लिङ्गी - प्रश्नार्थक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
कः	कौ	के	Nominative प्रथमा
कम्	कौ	कान्	Accusative द्वितीया
केन	काभ्याम्	कैः	Instrumental तृतीया
कस्मै	काभ्याम्	केभ्यः	Dative चतुर्थी
कस्मात्	काभ्याम्	केभ्यः	Ablative पञ्चमी
कस्य	कयोः	केषाम्	Genitive षष्ठी
कस्मिन्	कयोः	केषु	Locative सप्तमी

किम् – स्त्रीलिङ्गी - प्रश्नार्थक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
का	के	काः	Nominative प्रथमा
काम्	के	काः	Accusative द्वितीया
कया	काभ्याम्	काभिः	Instrumental तृतीया
कस्यै	काभ्याम्	काभ्यः	Dative चतुर्थी
कस्याः	काभ्याम्	काभ्यः	Ablative पञ्चमी
कस्याः	कयोः	कासाम्	Genitive षष्ठी
कस्याम्	कयोः	कासु	Locative सप्तमी

किम् – नपुंसकलिङ्गी - प्रश्नार्थक सर्वनाम

Singular एकवचन	Dual द्विवचन	Plural बहुवचन	Case विभक्ति
किम्	के	कानि	Nominative प्रथमा
किम्	के	कानि	Accusative द्वितीया
केन	काभ्याम्	कैः	Instrumental तृतीया
कस्मै	काभ्याम्	केभ्यः	Dative चतुर्थी
कस्मात्	काभ्याम्	केभ्यः	Ablative पञ्चमी
कस्य	कयोः	केषाम्	Genitive षष्ठी
कस्मिन्	कयोः	केषु	Locative सप्तमी

सम्बन्धवाचकानि नामानि -

English Word	Sanskrit Word	English Word	Sanskrit Word
Mother	अम्बा, माता	Paternal Grandfather	पितामहः
Father	जनकः, तातः, पिता	Paternal Grandmother	पितामही
Brother - Elder - Younger	भ्राता - अग्रजः - अनुजः	Maternal Grandfather	मातामहः
Sister - Elder - Younger	भगिनी - अग्रजा - अनुजा	Maternal Grandmother	मातामही

English Word	Sanskrit Word	English Word	Sanskrit Word
Son	तनयः, पुत्रः	Father's Brother	पितृव्यः
Daughter	कन्या, तनया, पुत्री	Wife of Father's Brother (Aunt)	पितृव्या
Wife	पत्नी, भार्या, जाया	Mother's Brother	मातुलः
Husband	पतिः, भर्ता	Wife of Mother's Brother (Aunt)	मातुलानी
Grandson - Son's - Daughter's	पौत्रः दौहित्रः	Granddaughter - Son's - Daughter's	पौत्री दौहित्री

English Word	Sanskrit Word	English Word	Sanskrit Word
Father-in-law	श्वशुरः	Mother-in-law	श्वश्रूः
Son-in-law	जामाता	Daughter-in-law	स्नुषा
Nephew	भ्रातृव्यः	Niece	भ्रातृव्या
Father's Sister	पितृस्वसा	Mother's Sister	मातृस्वसा
Husband's Sister	ननान्दा	Husband's Brother	देवा
Wife's Sister	श्याला	Wife's Brother	श्यालः

कृषीवल: / कृषक: - Farmer

तन्त्रज्ञ: (सङ्गणक-विद्युत्-यन्त्र) - Technician

गायक: / गायिका - Singer

वादक: - Instrument Player

नर्तक: / नर्तकी - Dancer

सौचिक: - Tailor

तक्षक: - Carpenter

चित्रकार: - Painter

अभिनेता / अभिनेत्री – Actor / Actress

लेखक: - Writer

प्रकाशक: - Publisher

सम्पादक: - Editor

मुद्रक: - Printer

ध्वनिमुद्रक: - Sound Recordist

पत्रकार: - Journalist

वार्ताहर: - News Reporter

वित्तकोशे / यन्त्रागारे / कार्यालये कर्मचारी – Worker in bank/factory/office

धनपाल: - Cashier

व्यवस्थापक: - Manager

सुसंवादक: - Compere

टङ्कलेखक: / उट्टङ्कक: - Typist

मुख्य कार्यकारी अधिकारी – Chief Executive Officer

मुख्यपाचक: - Head Chef

वणिक / आपणिक: - Shopkeeper

व्यापारी - Merchant

विपणनप्रमुखः - Marketing Head

सैनिकः - Soldier

वायुसेनाधिकारी – Air Force Officer

नौसेनाधिकारी – Navy Officer

भूसेनाधिकारी – Army Officer

वास्तुविशारदः / वास्तुशास्त्रज्ञः - Architect

क्रीडापटुः - Sports person

समालोचकः - Commentator

पुरोहितः - Priest

वनस्पतितज्ञः - Botanist

गणितज्ञः - Mathematician